

**Yabancı Dil Sınıflarında Konuşma Doğruluğunu ve Akıcılığını Arttırma:
İngilizce Konuşma Sınıflarına Yakın Bir Bakış***

Ali DİNÇER 1**, Savaş YEŞİLYURT 2***, Ali GÖKSU 3****

Özet

Bu çalışma, İngilizce konuşma öğretimi ve öğrenimi ile ilgili literatürü derinlemesine analiz etmeyi ve yabancı dil sınıflarında İngilizce konuşma doğruluğunun ve akıcılığının nasıl artırılması konusunda hem İngilizce öğretmenleri hem de İngilizce öğrencileri için temel esasların verilmesini hedeflemektedir. Çalışmanın ilk bölümü konuşma becerisinin genel özellikleri hakkındadır. İkinci bölüm konuşma sınıflarıyla ilgili alandaki çalışmalardan bahsetmektedir. Üçüncü bölüm doğruluk ve akıcılık yaklaşımlarına odaklanarak konuşma öğretimi yaklaşımlarını içermektedir. Dördüncü bölüm okuyuculara, hem psikolojik hem de metodolojik açıdan konuşma doğruluğunu ve akıcılığını artırmak için neler yapılmasına gerektiğine dönük öneriler vermektedir. Son olarak beşinci bölüm, çalışmayı özetleyen ve bu alandaki araştırmacıların önerilerini birleştiren bir sonuç sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: özerklik-destekleyici ortam, İngilizce konuşma, motivasyon, doğruluk, akıcılık.

*This study was presented orally in the XI International Language, Literature and Stylistics Symposium, Sakarya, Turkey (13-14 October 2011).

** Res. Assist. 1, Erzincan University, ELT Department 1, e-mail: adincer@erzincan.edu.tr

*** Assist. Prof. Dr. 2, Atatürk University, ELT Department 2, e-mail: savasy@atauni.edu.tr

**** Res. Assist. 3, Gazi University, ELT Department 3, e-mail: agoksu@gazi.edu.tr

Genişletilmiş Özet

“Hayatında hiç hata yapmayan biri, aslında hiçbir şey yapmayandır.” diye yaygın bir ifade vardır. Günümüzde, birçok yabancı dil öğrenim ortamı öz-güvenden, öz-yeterlilikten mahrum, aşırı derecede kaygıya, çekingenliğe ve sınıf içi etkinliklere katılmaktan korkan, az konuşan yabancı dil öğrencileriyle doludur. Literatürde genel dil öğrenim ortamlarının psikolojik yönlerini ele alan ve öğrencilerin yabancı dil öğrenme yeteneklerini artırmayı hedefleyen birçok çalışma olmasına rağmen özellikle psikolojik açıdan konuşma becerisinin öğretimini ve öğrenimini inceleyen çok az çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma, İngilizce konuşma sınıflarını derinlemesine ele almakta ve öğrencilerin derse katılımlarını artırmada İngilizce konuşma sınıfı ortamlarının önemini araştırmaktadır. Ayrıca bu çalışmayla, konuyla ilgili araştırmaları dikkate alarak hem İngilizce öğretilerine hem de İngilizce konuşma dersi öğrencilerine yabancı dil sınıflarında İngilizce konuşma doğruluğunun ve akıcılığının nasıl artırabileceğine dönük temel esasların verilmesi de hedeflenmektedir.

Çalışmanın ilk bölümü, konuşma becerisinin genel özellikleri hakkındadır. Konuşma eylemi günlük hayatta sıkça meydana geldiği için konuşmacıyla dinleyici arasındaki dinamik ve çift yönlü iletişimin saniyeler içinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu süreçte konuşan kişi, iletişimi sağlayabilmek için ani kararlar alabilmeli ve bunları yaparken hem sesletim, vurgu, tonlama gibi dilsel alt konuşma elementlerinde hem de jest, yüz ifadeleri, beden dili gibi sözlü olmayan diğer becerilerde yetkinliğe sahip olmalıdır. Bütün bunlar düşünüldüğünde, konuşma becerisi yabancı dil öğrencilerince en zor ve en karmaşık dil becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

İkinci bölüm İngilizce yabancı dil konuşma sınıflarıyla ilgili alandaki çalışmalardan bahsetmektedir. Bu alandaki konuyla ilgili birçok çalışma kısaca yabancı dil öğrencilerinin konuşma becerisinin öğreniminde çeşitli problemlerle karşılaştıkları ve öğrenenlerin çoğunlukla kendilerini İngilizce konuşma yeterliliği konusunda yetersiz hissettikleri gerçeğini göstermektedir. Öğrencilerin kendilerini yetersiz hissetmelerinin sebeplerini daha çok konuşma yetkinliğine ulaşmalarını engelleyen konuşma ders saatlerinin azlığı, kalabalık sınıflarda konuşma öğrenme zorunluluğu, ders dışında İngilizce konuşma pratiği imkânının bulunamaması gibi sıkıntılar oluşturmaktadır.

Üçüncü bölüm doğruluk ve akıcılık yaklaşımlarına odaklanarak konuşma öğretiminde kullanılan bu iki temel yaklaşımdan bahsetmektedir. Daha sonra da öğrencilerin İngilizce konuşma doğruluğunu ve akıcılığını arttırabilmek için konuşma derslerinde bu iki yaklaşımın birleştirilerek kullanımının önemine dikkatleri çekmektedir. Doğruluk-odaklı yaklaşım, öğrenimde kemikleşmeyi (fossilization) engellemek için konuşma öğretiminde öğrencilerin dilbilimsel hatalarının göz ardı edilmemesi ve bu hataların konuşma anında hemen düzeltilmesi gerektiğini savunur. Bu yaklaşım, konuşma aktivitelerinde yeni karşılaşılan formların ve dil bilgisi yapılarının tekrarına önem verir. Akıcılık-odaklı yaklaşım ise doğruluk-odaklı yaklaşımın aksine dilbilgisel veya sesletimsel hataların önemsiz olduğunu ve özellikle konuşma öğretiminin ilk evrelerinde öğretmenlerin öğrenci hatalarını göz ardı etmesi gerektiğini kabul eder. Bu yaklaşıma göre öğrenimde hatalar kaçınılmazdır ve tolare edilmelidir. İngilizce konuşma öğretiminde öğrencilerin doğruluk ve akıcılık yetkinliğini arttırmak için bu iki yaklaşımı iç içe kullanmak çok daha yararlı olacaktır. Ayrıca öğrencilerin ihtiyaçları, İngilizce seviyeleri, yapılan aktivitelerin türüne ve dersin amacına gibi unsurlar dikkate alınarak uygun olan

A. Dincer, .. / EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), (2012), 97-108

yaklaşımı veya yaklaşımları seçimi, bunların ayrı ayrı ya da birleştirilerek kullanımı dersin etkinliğinin ve öğrencilerin konuşmadaki gelişiminin artırılması için büyük önem arz eder.

Dördüncü bölüm hem psikolojik hem de öğretimsel açılardan doğru ve akıcı konuşmayı geliştirmek için neler yapılması gerektiği hakkında okuyuculara pratik öneriler sunmaktadır. Yabancı dil öğrencilerinin psikolojik yönlerini ele almanın ve öğretmenlerin kişiler arası iletişim türlerinin önemini vurgulayan bu bölüm, İngilizce konuşma sınıflarında yabancı dil öğretmenlerinin özerklik-destekleyici davranış özelliklerinin neler olduğu konusunda okuyucuların dikkatini çeker. Yabancı dil sınıflarındaki motivasyon stratejileriyle ilgili literatürü göz önünde bulunduran bu bölüm, İngilizce konuşma dersi alan öğrencilerin İngilizce konuşma performanslarını nasıl artırabileceğine ve içsel olarak motive edilmiş özerk öğrenciler yetiştirmek için nelerin yapılabileceğine odaklanmaktadır. Ayrıca bu konularda hem öğrencilere hem de öğretmenlere motivasyonel ve pedagojik öneriler sunmaktadır. Çalışmanın öğretmenler için sunduğu bazı çözüm önerileri şunlardır; öğrencilerin İngilizce konuşmaya dönük algılarını özerklik destekleyici sınıf ortamı oluşturarak olumlu yönde etkilemeye çalışın, konuşma aktivitelerinin ve konularının seçiminde öğrencilere bolca fırsat sunun, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak onların içsel motivasyon seviyelerini artırmaya çalışın, ders içinde daha çok bilgilendirici bir dil kullanmayı tercih edin, vb. Öğrenciler için önerilen bazı tavsiyeler ise şu şekildedir; dinleme ve konuşma arasındaki yakın ilişkiye dikkatinizi verin, İngilizce pratik yapmak için her türlü fırsatı değerlendirin, İngilizce şiirler, kısa düz yazı ve benzeri yayınlar hatta kısa hikâyeler ezberleyin, etrafınızda İngilizce konuşabileceğiniz ortamlar oluşturmaya çalışın.

Çalışmanın son bölümünde ise alandaki araştırmacılar tarafından yapılan konuşma doğruluğunun ve akıcılığının kazanımına dönük önerileri birleştiren ve çalışmanın bütününe özetleyen bir sonuç sunulmaktadır. Özetle, İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin çoğu doğru ve akıcı konuşma konusunda ciddi sorunlar yaşamaktadır ve sorunların azaltılmasında yabancı dil öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Öğretmenlerin sınıf içinde tek bir yaklaşıma sıkı sıkıya bağlı kalmaktansa doğruluk ve akıcılık odaklı yaklaşımları birleştirilerek derslerini işlemeleri, yaklaşımları benimsenirken konuşma aktivitelerinin türü, öğrencilerin İngilizce seviyeleri, ihtiyaçları gibi yönleri göz önünde bulundurmaları, öğrencilerin konuşmada yaşadığı bir takım sorunların giderilmesinde etkili bir çözüm olacaktır. Kısacası öğretmenler, okulda öğrencilerin kendi öğrenmelerinde aktif rol alabileceği, seçme olanaklarının olduğu özerklik duygularını destekleyen bir sınıf ortamı oluşturmayı hedeflemeli ve böylece öğrencilerin kendi öğrenme amaçlarını içselleştirmelerine, İngilizce konuşmaya sınıf içinde ve dışında içsel olarak motive olmalarına katkıda bulunmalıdırlar. Ayrıca öğrenciler, sınıf içi ve sınıf dışı konuşma aktivitelerine aktif olarak katılarak kendi öğrenme süreçlerine katkıda bulunmalıdırlar.

* * * *

Kaynaklar

- Black, A. E., & Deci, E. L. (2000). The effects of instructors' autonomy support and students' autonomous motivation on learning organic chemistry: A self-determination theory perspective. *Science Education*, 84, 740-756.
- Boonkit, K. (2010). Enhancing the development of speaking skills for non-native speakers of English. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 1305-1309.
- Chelle de Porto, B. (1997). Developing speaking skills by creating our own simulations for the EFL Courses. *Forum*, 35(3), 51.
- Dinçer, A. (2011). Turkish EFL speaking course students' motivational orientations and their instructors' autonomy support (Unpublished master's thesis). Atatürk University, Erzurum.
- Dinçer, A., Yeşilyurt, S., & Göksu, A. (2010). Practical tips on how to promote learner autonomy in foreign language classrooms. Paper presented at the 10th International Language, Literature and Stylistics Symposium, Gazi University, Ankara, pp. 428-433.
- Huang, L. (2010). Methods to oral English practice. *Asian Social Science*, 6(6), 187-189.
- Kayı, H. (2006, November). Teaching speaking: Activities to promote speaking in a second language. *The Internet TESL Journal*, XII(11). Retrieved September 01, 2011 from <http://iteslj.org/Techniques/Kayi-TeachingSpeaking.html>.
- Khan, N., & Ali, A. (2010). Improving the speaking ability in English: The students' perspective. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 3575-3579.
- Klancar, N. I. (2006, November). Developing speaking skills in the young learners' classroom. *The Internet TESL Journal*, XII(11). Retrieved August 15, 2011 from <http://iteslj.org/Techniques/Klancar-SpeakingSkills.html>.
- Larsen-Freeman, D. (2000). *Techniques and principles in language teaching* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Martinez-Flor, A., Uso-Juan, E., & Soler, E. A. (2006). Towards acquiring communicative competence through speaking. In E. Uso-Juan & A. Martinez-Flor (Eds.), *Current trends in the development and teaching of the four language skills* (pp.139-159). The Hague: Mouton De Gruyter.
- Mckay, S. L. (2002). *Teaching English as an international language*. NY: Oxford University Press.
- Meng, X., & Wang, Q. (2006). Psychological factors and teachers' language. *US - China Education Review*, 4 (5), 70-74.
- Nunan, D. (2003). *Practical English language teaching*. NY: McGraw-Hill.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House Publishers.
- Reeve, J. (2006). Teachers as facilitators: What autonomy-supportive teachers do and why their students benefit. *The Elementary School Journal*, 106(3), 225-236.
- Reeve, J., & Jang, H. (2006). What teachers say and do to support students' autonomy during a learning activity. *Journal of Educational Psychology*, 98, 209-218.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). An overview of self-determination theory. In E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3-33). Rochester, NY: University of Rochester Press.
- Shumin, K. (1997). Factors to consider: Developing adult EFL students' speaking abilities. *Forum*, 35(3), 8-18.

A. Dincer, .. / EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), (2012), 97-108

- Songsiri, M. (2007). An action research study of promoting students' confidence in speaking English (Unpublished Ph.D. dissertation). Victoria University, Australia.
- Wang, L. (2005). Perceptions of Chinese college students' motivations for learning oral English. *Sino- Us English Teaching*, 2(11), 64-69.
- Willerman, B. (2011). Teaching speaking: From accuracy vs. fluency to accuracy plus fluency. Retrieved September 10, 2011 from <http://www.geocities.co.jp/CollegeLife/9546/papers/paper2.htm>.
- Wolff, M. (2010). China's English mystery – the views of a China 'foreign expert'. *English Today*, 26(4), 53-56.
- Xia-Hua, H. (1985). Chinese EFL students' learning strategies for oral communication. *TESOL Quarterly*, 19(1), 167-168.
- Xian-Long, F. (2009). Problems and strategies for Chinese English major students' oral skills development. *US-China Foreign Language*, 7(8), 27-35.
- Zehr, M. A. (2010). Oral-language skills for English-learners focus of researchers. Austin, TX: Education Week, 29(8).
- Zhang, Y. (2009). Reading to speak: Integrating oral communication skills. *English Teaching Forum*, 1(1), 32-34.
- Zhang, X., & Head, K. (2009). Dealing with learner reticence in the speaking class. *ELT Journal*, 64(1), 1-9.